

پیوست سند ارتقای بهره‌وری بخش

اَزمان مِله بهره‌وری ایران
NATIONAL PRODUCTIVITY ORGANIZATION OF I.R. IRAN

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

برنامه ارتقای بهره‌وری بخش نفت

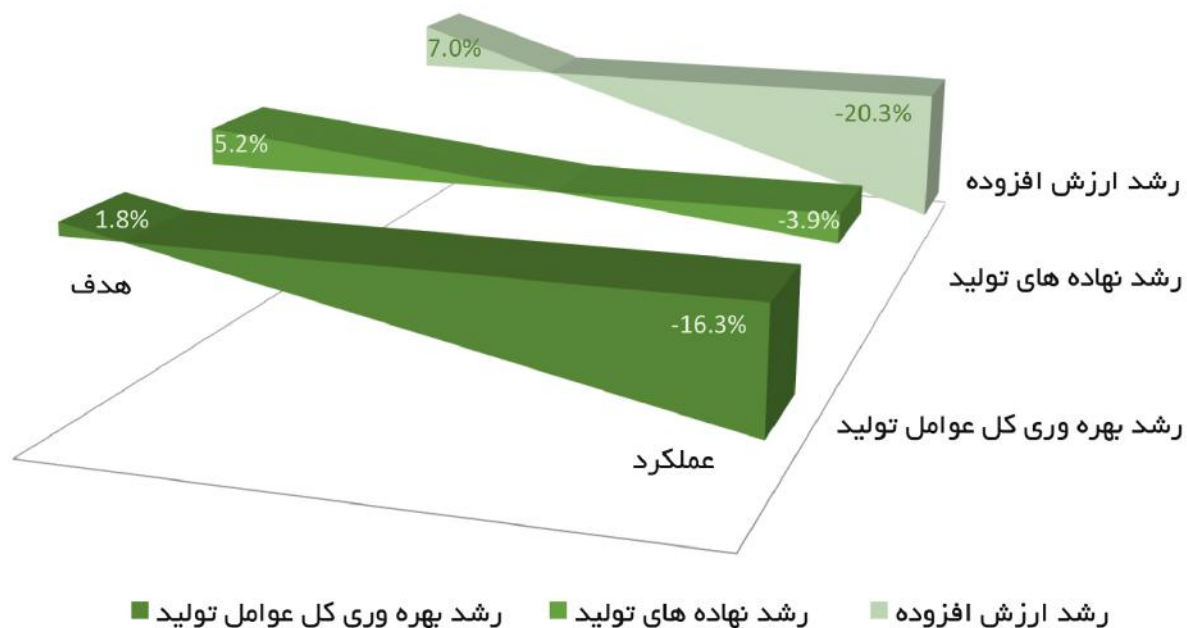
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سازمان ملی بهره‌وری ایران
NATIONAL PRODUCTIVITY ORGANIZATION OF I.R. IRAN

بند الف ماده ۵ قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران

برنامه ارتقای بهره‌وری بخش نفت

۱. تکالیف قانونی

به‌موجب بند «الف» ماده (۵) قانون برنامه ششم توسعه مقرر است «دستگاه‌های اجرایی برای محور قرار دادن رشد بهره‌وری در اقتصاد ضمن اجرایی نمودن چرخه بهره‌وری در مجموعه خود، تمهیدات لازم را برای عملیاتی نمودن این چرخه در واحدهای تحت تولید خود با هماهنگی سازمان ملی بهره‌وری ایران فراهم نموده و گزارش سالانه را به آن سازمان ارائه نمایند. دستگاه‌های اجرایی مکلفند در شش ماه نخست اجرای قانون برنامه، برنامه‌های عملیاتی خود برای ارتقای بهره‌وری از طریق تسهیل و تشویق فعالیت‌های غیردولتی در حوزه‌های مربوطه را به تائید سازمان ملی بهره‌وری رسانده و این سازمان نیز حداکثر ظرف مدت یک سال مجموعه اقدامات مذکور را به تصویب هیات وزیران برساند». بر این اساس، هدف اجرای چرخه بهره‌وری، دستیابی به سهم بهره‌وری در رشد اقتصادی عنوان شده است و انتظار می‌رود دستگاه‌های اجرایی با اجرای این چرخه، اهداف بهره‌وری بخش‌های اقتصادی مندرج در جدول (۲) ماده (۳) قانون برنامه ششم توسعه را محقق نمایند.

همچنین بر اساس بند (د) تبصره ۲۱ قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور «به‌منظور ارتقای بهره‌وری در دستگاه‌های اجرایی و دستیابی به اهداف و انجام برنامه‌های پیش‌بینی‌شده در مواد (۳) و (۵) قانون برنامه ششم توسعه:

دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون خدمات کشوری موظفند تا پایان خردادماه سال ۱۳۹۹ برنامه‌های عملیاتی خود برای استقرار چرخه و ارتقای شاخص‌های بهره‌وری در ستاد و واحدهای تابعه خود را به سازمان‌های برنامه‌بودجه کشور و ادارات و استخدامی کشور (سازمان ملی بهره‌وری ایران) ارائه کنند. دستگاه‌های اجرایی مکلفند در موافقتنامه‌های متبادله با سازمان برنامه‌بودجه کشور، اعتبارات لازم این موضوع را در برنامه‌ای با عنوان «ارتقای بهره‌وری» پیش‌بینی نمایند. تخصیص اعتبار سه‌ماهه این برنامه منوط به ارسال گزارش عملکرد از سوی دستگاه‌ها به سازمان ملی بهره‌وری ایران و سازمان برنامه‌بودجه کشور و تائید عملکرد از سوی سازمان ملی بهره‌وری ایران است.»

۲. مدل اجرایی چرخه بهره‌وری

در راستای اجرای وظایف قانونی اشاره‌شده، سازمان ملی بهره‌وری ایران اقدام به تدوین راهنمای اجرایی بند الف ماده ۵ قانون برنامه ششم توسعه نمود. این راهنما در آبان ماه ۱۳۹۷ به امضای معاون محترم رئیس‌جمهور و رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور به‌کلیه دستگاه‌های اجرایی ابلاغ شد. رویکرد این راهنما مسئله محور بوده و به شناسایی مسائل بهره‌وری و رقابت‌پذیری در سطوح مختلف (درون واحد اقتصادی، محیط اقتصاد خرد، محیط اقتصاد کلان و محیط طبیعی/سیاسی/اجتماعی) در هر یک از بخش‌های اقتصادی می‌پردازد. به‌طورکلی چرخه بهره‌وری، فرآیند تکرار شونده و ساختارمند حل مسئله بهره‌وری و رقابت‌پذیری واحدهای اقتصادی است که در مرحله اول با شناسایی یک مسئله و شکل‌گیری ائتلاف پیرامون حل آن آغاز شده و سپس ابعاد مسئله با گردآوری شواهد و قرائن شناسایی شده و سپس علل بروز آن مشخص می‌گردد. در مرحله بعد راهکارهایی برای برطرف ساختن علل بروز مسئله پیشنهاد و اولویت‌بندی می‌گردد، در مرحله سوم این راهکار به‌صورت آزمایشی به اجرا گذاشته می‌شود و در مرحله آخر نتایج اقدامات و اثربخشی آن‌ها پایش شده و در صورت حصول موفقیت راهکار دائمی می‌شود و در غیر این صورت مجدداً چرخه حل مسئله به مراحل قبلی بازمی‌گردد. ویژگی مهم چرخه بهره‌وری (و به‌طورکلی چرخه‌های حل مسئله) برای حل مسائل، قابلیت‌سازی و ایجاد ظرفیت و انگیزه، به‌منظور برنامه‌ریزی و اجرا، درون سازمان‌ها و نهادهای تصمیم‌گیر در فرآیند اجرای چرخه است!

۳. اقدامات اساسی؛

خروجی اجرای ۶ گام راهنمای اجرایی بند الف ماده ۵ قانون برنامه ششم توسعه

به‌منظور اجرای چرخه بهره‌وری در دستگاه‌های اجرایی، ده گام در راهنمای اجرایی ابلاغی، ارائه شده که نتیجه اجرای ۶ گام آن منجر به تعریف اقدامات اساسی در سطوح مختلف برای حل مسائل بهره‌وری بخش شده است، تا پس از تأیید در هیئت محترم دولت، مبنای تدوین برنامه‌های عملیاتی ارتقای بهره‌وری در بخش‌های اقتصادی قرار گیرد.

اقدامات اساسی ارتقای بهره‌وری در بخش نفت

سطح	مسئله بهره‌وری (به ترتیب اولویت)	عامل عدم بهره‌وری	راهبرد	سیاست	اقدام اساسی	نماگر عملکرد (KPI)	مجری اقدامات
درون واحد اقتصادی	شکاف میزان برداشت از مخازن نفت و گاز نسبت به نرخ حداکثر ظرفیت قابل برداشت (PGC)	پایین بودن سطح برداشت نفت و گاز نسبت به ظرفیت های موجد مخازن	ارتقای سطح پایداری عملیات تولید	- استفاده بهینه و حداکثری از منابع در اختیار - جاری سازی نظام مدیریت دارایی های فیزیکی	ازدیاد برداشت از میدان نفتی یاران (حدود ۱ درصد) از طریق ۱۴ پمپ درون چاهی	دستیابی به ۱ درصد ازدیاد برداشت	شرکت ملی نفت ایران
درون واحد اقتصادی	تاخیر در راه اندازی طرح های توسعه ای به واسطه تاثیر تحریم ها بر فرایند تامین تجهیزات	فقدان تولیدکنندگان داخلی در تامین برخی کالاهای راهبردی صنعت نفت	توسعه زنجیره تامین	اتکا به توانمندی های تامین کنندگان داخلی	بومی سازی ۱۰ گروه خانواده کالاهای راهبردی صنعت نفت	درصد بومی سازی	شرکت ملی نفت ایران
درون واحد اقتصادی	- اتلاف منابع در اختیار - وجود تبعات نامطلوب زیست محیطی در فرایند تولید	- سوزاندن گازهای همراه با نفت در فرایند تولید - آلودگی آب، خاک و هوا	- ارتقای سطح پایداری عملیات تولید - ارتقای سطح پایداری HSE	- استفاده بهینه و حداکثری از منابع در اختیار - بهبود سلامت، ایمنی، مسائل اجتماعی و محیط زیستی	- طرح احداث تاسیسات جمع آوری گازهای مشعل پتروشیمی مارون و بیدبلند - نوسازی سیستم جمع آوری و انتقال پساب واحدهای نمک زدایی به چاه های دفعی در شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب	- درصد گازهای سوزانده شده - درصد پیشرفت	شرکت ملی نفت ایران

سطح	مسئله بهره‌وری (به ترتیب اولویت)	عامل عدم بهره‌وری	راهبرد	سیاست	اقدام اساسی	نماگر عملکرد (KPI)	مجری اقدامات
درون واحد اقتصادی	فرسودگی تکنولوژی	عدم کفایت ظرفیت بهینه پالایشی	توسعه بهره‌برداری حداکثری از میادین مشترک گازی در راستای حفظ منافع ملی کشور با تاکید بر افزایش سهم تولید و عرضه	سرمایه‌گذاری با استفاده از منابع بین‌المللی و صندوق توسعه ملی و مشارکت بخش خصوصی	ستاره خلیج فارس	درصد پیشرفت طرح	شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران
درون واحد اقتصادی	فرسودگی تکنولوژی	فرسودگی و قدمت تأسیسات، تجهیزات و تکنولوژی	ارتقای فناوری در تجهیزات و فرآیندهای زنجیره ارزش و افزایش میزان استفاده از فناوری‌های نوین دنیا	۱. تعامل با مراکز بین‌المللی جذب و صدور دانش و فناوری و خدمات فنی - مهندسی ۲. سرمایه‌گذاری با استفاده از منابع بین‌المللی و صندوق توسعه ملی	۱. طرح تثبیت ظرفیت آبادان ۲. طرح الکیلاسیون پالایشگاه آبادان ۳. طرح GHT پالایشگاه اصفهان ۴. طرح GHT پالایشگاه تبریز ۵. واحد خلاء پالایشگاه لاوان ۶. واحد RHU پالایشگاه اصفهان	۱. نسبت تولید فرآورده‌های ویژه به کل فرآورده‌ها ۲. میزان تحقق برنامه افزایش کیفی نفت کوره ۳. نسبت محصولات بنزین، نفت و گاز منطبق با استانداردهای جهانی به کل محصولات ۴. درصد پیشرفت هریک از طرح‌ها	شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران

آدرس: تهران، خیابان شهید بهشتی، نبش خیابان میرعماد، شماره ۱۶
شماره تماس: ۰۲۱-۴۲۳۹۱۰۰۰ | تلفکس: ۰۲۱-۸۶۰۴۵۳۳۱
تلفن دبیرخانه: ۰۲۱-۴۲۳۹۱۱۲۹ | وبسایت: www.npo.gov.ir